ZENDEGI-SALAM
ضمیمه روزنامه خراسان
شنبه • ۲۹ دی ۱۳۹۷
۱۲ جمادی الاول ۱۴۴۰ • ۱۹ ژانویه ۲۰۱۹
شماره ۲۰۰۱۶
۱۲۳۹

زندگی سلام

راهکارهایی برای مبارزه فردی و جمعی با آلودگی هوا، به مناسبت روز ملی هوای پاک

نفس کشیدن سخته

پرونده

به گزارش سازمان جهانی بهداشت، شمار مرگ‌ومیر ناشی از آلودگی هوا، بیش از آمار سالانه مرگ ناشی از ابتلا به بیماری‌هایی مانند ایدز (۱/۱ میلیون نفر)، سل (۱/۴ میلیون نفر)، دیابت (۱/۶ میلیون نفر) و حوادث جاده‌ای (۱/۳ میلیون نفر) است. هم اکنون ۹۱ درصد جمعیت جهان روزانه در معرض آلودگی شدید هوا هستند و هر سال هفت میلیون نفر به دلیل غلظت بالای ذرات معلق در هوا جان خود را از دست می‌دهند. اهمیت رسیدگی به معضل آلودگی هوا تا اندازه‌ای است که برای جلب توجه به آن یک روز جهانی انتخاب شده است. مسئولان ستاد اجرایی کاهش آلودگی هوا در ایران هم از سال ۷۴ برای مقابله با این بحران ۲۹ دی‌ماه را «روز هوای پاک» نامیدند. در پرونده امروز زندگی سلام راهکارهای چند کشور را برای مقابله با آلودگی هوا مرور می کنیم. همچنین پیشنهادهایی ارائه می کنیم که به کاهش استهلاک و مصرف سوخت خودروهای شخصی کمک می کند و در نتیجه آلاینده های هوا کاهش می یابد.

تجربه چند کشور در مقابله با آلودگی هوا

چین، محدودیت‌های ترافیکی

پکن و تهران زمانی در میزان آلودگی هوا با یکدیگر رقابت داشتند، تا این که سه سال پیش، «طرح بازگشت آسمان آبی» در شهر پکن اجرا شد. شاخص جهانی پکن طی سه سال گذشته از رده چهلم آلوده‌ترین شهرهای جهان به ۱۸۷ رسیده است. در یکی از برنامه‌های این طرح، متقاضی خرید خودرو ابتدا باید پلاک خودرو را که به معنی اجازه تردد است، تهیه کند. دولت سالانه تعداد محدودی پلاک را از طریق قرعه کشی توزیع می کند. اجرای طرح «ممنوعیت یک روز استفاده از خودرو در هفته» از عوامل موثر در کاهش آلودگی هواست. همچنین دولت پکن استفاده از خودروهای برقی را از طریق پرداخت یارانه به خریداران ترویج کرده است. براساس قانون، خودروهای بالای ۱۵ سال اگر تأییدیه یورو ۴ یا ۵ نگیرند، امحا خواهند شد. هم اکنون ۹۰ درصد موتورسیکلت‌ها برقی هستند و ۱۰ درصد بقیه هم استاندارد مصرف سوخت یورو ۵ دارند.

مکزیک، بهبود حمل‌ونقل عمومی

سازمان ملل در سال ۱۹۹۲ «مکزیکوسیتی» را آلوده‌ترین شهر جهان معرفی کرد. مشهور بود که در این شهر به‌خاطر آلودگی هوا پرنده‌ها هنگام پرواز می‌مردند و روی زمین می‌افتادند. اما امروز اسم مکزیکوسیتی حتی در میان ۱۰ شهر اول آلوده جهان هم نیست. دولت مکزیک با سرمایه ۹/۳ میلیارد دلاری پالایشگاه‌هایی برای تولید سوخت مناسب با گوگرد پایین راه‌اندازی کرده‌است. مقام‌های شهری نوعی سیستم اتوبوسرانی به نام «متروباس» راه انداخته‌اند که علاوه بر افزایش تعداد مسافران در اتوبوس، آلودگی بسیار کمتری دارد. همچنین کارخانه‌ها و مراکز صنعتی مجبور شدند حومه شهر را ترک کنند و به مناطق دورتر بروند. با پرداخت وام، خودروها و تاکسی‌های فرسوده با روالی منظم تعویض شدند. متروی مکزیکوسیتی خیلی سریع با کمک همه بخش‌ها راه‌اندازی شد و حالا ۱۲ خط دارد.

آلمان، افزایش فضای سبز

افزایش فضای سبز به‌ویژه در حاشیه مسیرهای پررفت‌وآمد در شهرهای آلوده یکی از طرح‌های دولت آلمان است. در طرح گسترش فضای سبز که اجرای آن در شهر اشتوتگارت آغاز شده، دیوار خزه‌ای در یکی از خیابان‌های پررفت‌وآمد شهر نصب شده است. خزه از گیاهانی است که ریشه ندارد و آب و مواد مغذی را از باران و هوا جذب می کند و در برابر دی‌اکسید نیتروژن مقاومت زیادی دارد. از دیگر طرح‌های دولت حمایت از خودروهای برقی است. آلمان از سال ۲۰۱۶ برای خرید خودروهای برقی و هیبریدی کمک بلاعوض در نظر گرفته‌است. شهروندانی که خواستار خرید این خودروها هستند، کمک هزینه‌ای حدود چهار هزار یورو برای خودروهای برقی و سه هزار یورو برای خودروهای هیبریدی دریافت می کنند. دولت آلمان بودجه‌ای معادل ۱/۲ میلیارد یورو برای این طرح در نظر گرفته است که تا ژوئیه سال ۲۰۱۹ میلادی اعتبار دارد.

انگلیس، نظارت بر ساخت‌وساز

تعدد وسایل نقلیه و آلودگی ناشی از آن‌ها، از اصلی‌ترین مشکلاتی است که مدیران شهری لندن با آن دست به گریبان هستند. استفاده از خودروهای فشرده کننده گرد و خاک یکی از اقدامات مدیریت شهری لندن است. به کمک این روش، دستگاه‌های خاصی با حرکت در خیابان‌های شهر، گرد و خاک موجود روی جاده را برمی‌دارند و از ورود آن به هوا جلوگیری می کنند. بهبود شیوه ساخت و ساز ساختمان در شهر هم از دیگر طرح‌های شهرداری لندن است؛ با این توضیح که تخریب بناهای فرسوده یکی از منابع ایجاد آلودگی در هواست. شهرداری لندن برای ساخت‌وساز، محدوده زمانی و شرایط استاندارد تعیین کرده‌است. توسعه مسیرهای پیاده‌روی و دوچرخه‌سواری، راه‌حل کم‌هزینه دیگری است که لندن از آن بهره می‌برد.

منابع: زومیت، ایرنا، دویچه‌وله، ایمنا، دنیای اقتصاد و یورونیوز

ارتباط تولید گوشت قرمز و آلودگی هوا

بلایی که کباب خوردن بر سر هوا می‌آورد!

شاید کمتر به چشم‌مان آمده باشد اما یکی از صنایع آلاینده، صنعت دام‌پروری است. برخی فرایندها در این صنایع با هر فناوری که استفاده شوند باز هم باعث آلودگی زیست محیطی و افزایش گازهای گلخانه‌ای می‌شوند. آلودگی ناشی از سوخت‌های فسیلی مورد استفاده در این بخش، گاز «اتان» تولید شده توسط حیوانات، نحوه دفع زباله‌های این بخش و از دست رفتن منابع طبیعی برای استفاده از زمین در راه‌اندازی دام‌پروری از جمله عوارض این صنعت است. بررسی‌ها نشان داده که در مجموع صنایع دام پروری مسئول ۱۰ درصد تولید گازهای گلخانه‌ای است. از طرفی تلاش برای افزایش تولید گوشت، باعث از بین رفتن مراتع طبیعی و جنگل‌ها می‌شود. از دست رفتن درختان، خود به تشدید آلودگی هوا در ابعادی دیگر دامن می‌زند. در کنار این عوارض شاید با خود فکر کنید که دام پروری می‌تواند با تولید کود حیوانی به کشاورزی کمک کند و جبران کننده بخشی از عوارض خود باشد. باید گفت که واقعیت چیز دیگری است. درواقع بخش اصلی مدفوع دام‌ها نه‌تنها بدون استفاده باقی می‌ماند بلکه تجمع آن‌ها، باعث آلودگی و غیرقابل استفاده شدن زمین‌های اطراف و از دست رفتن کاربری کشاورزی آن می‌شود. اما این تمام داستان نیست. یکی دیگر از منابع آلودگی مرتبط با این صنعت، روش طبخ گوشت است. کباب کردن گوشت روی زغال و با حرارت زیاد نه تنها می‌تواند باعث ایجاد مواد سمی درون کباب شود بلکه برخی بررسی‌ها توسط محققان مرکز مطالعاتی «رنو» در ایالت «نوادا» نشان می‌دهد ما آلودگی ناشی از دود این آتش را بیش از حد دست کم گرفته‌ایم. درواقع همین دودی که به‌واسطه بوی کباب همراه با آن برای ما لذت‌بخش است، یکی از منابع آلودگی هوا در شهرها تلقی می‌شود و استشمام طولانی مدت آن توصیه نمی‌شود.

سهم من در کاهش آلودگی هوا

- از خودروی کوچک‌تر و سبک‌تر استفاده کنید. از گذاشتن تجهیزات اضافی داخل و بیرون خودرو بپرهیزید. در سرعت بالا، استفاده از کولر به باز کردن شیشه‌ها ارجحیت دارد.
- برای گرم کردن خودرو، با دنده یک به آرامی حرکت کنید و آن را در جا نگه ندارید. از تغییرات مداوم بر شدت فشار پدال گاز بپرهیزید.
- باد چرخ‌ها را تنظیم و سیستم ترمز به‌ویژه ترمز دستی را بررسی کنید. فیلتر هوا و روغن خودرو را در مدت کوتاه‌تری تعویض کنید.
- اگر در منطقه گرم‌سیر زندگی می‌کنید خودرویی با شیشه‌های معمولی، رنگ و تودوزی روشن خریداری کنید تا نور و گرما را جذب نکند.
- به جای لاستیک‌های پهن و اسپرت از لاستیک‌های رادیال استفاده کنید تا تایر و جاده اصطکاک کمتری داشته باشند.
- کمتر لاین عوض کنید. وقتی به مقصد مدنظرتان نزدیک می‌شوید، به امید پیدا کردن جای پارک نزدیک‌تر خیابان را بالا و پایین نروید.